

o državni, ne pa o narodni pripadnosti prebivalcev. Vodje nemške soc. demokracije, t. j. po plebiscitu relativno najmočnejše stranke, so objektivno priznali, da so Slovenci v zoni A, kjer se je vršil plebiscit, imeli $\frac{2}{3}$ večino, da so pa vkljub temu številni Slovenci glasovali za Avstrijo kot republiko ne iz narodnih, temveč strankarsko-ideoloških motivov.⁶⁶

Nedvomno je, da obstaja na Koroškem med slovenskim narodom plast, ki objektivno pripada še slovenskemu narodu, ki pa je po svojem subjektivnem čustvovanju iz materialnih razlogov odpadla od slovenskega naroda. To je ona plast, ki v dobi imperializma nastaja povsod tam, kjer se vrši kapitalistično izkoriščanje podložnih narodov. Ta plast je tudi do nedavnega obstajala med nemškim narodom, ki je prišel pod tujo oblast, ter je dr. Paern nazval te „nemške vindišerje“ perduta gente, ki po prisposodbi iz Danteja stopa sklonjene glave proti peklu za brezbarvno zastavo, — zastavo, na kateri je obledela sled narodnosti, ki ji po svoji krvi pripada.

V. Hasselblatt,⁶⁷ znani vodja nemških manjšin, je moral obsoditi početje koroških šovinistov ter izjaviti, da se mora načelno zavrnuti „das Doppelgeleise staatlicher Schulen und Schulen der Kulturselbstverwaltung“. Zahteva po uveljavljenju izpovednega načela je bila, kakor sem že razložil, Slovincem v škodo, dala se je pa vsaj teoretično zagovarjati. Zahteva pa, da Slovenci pristanejo na delitev v Slovence in vindišerje ter da naj otroci enih obiskujejo avtonomne slovenske šole, drugi pa utrakvistične, je bila nemoralna in nečuvvena sramotitev slovenske časti in ponosa!

Zaradi pomanjkanja prostora ne morem naštevati še ostalih vprašanj (finančno itd.), omenim naj le, da v celem osnutku ni sledu o kaki avtonomiji, ter je bil naziv načrta izključno reklamnega značaja. Opis poteka pogajanj, kakor tudi vsebina načrta pa jasno kažeta, da je bil ves tam - tam z načrtom trik, namenjen neinformiranemu inozemstvu. Postopanje s slovenskim narodom ob pogajanjih in tudi pozneje pa jasno kaže, da oblastniki tega vprašanja nikoli niso nameravali pošteno rešiti, obenem pa pokaže, da so vsa vprašanja obmejnega slovenstva le del celotnega slovenskega vprašanja, ki je v bistvu socialno vprašanje.

(Konec.)

Zimska noč

France Lobodika

Mesec je zmrznil na nebu,
zmrznil na zemlji njegov je sijaj,
mrzel, leden je kot sneg,
ki je pokril ta divji kraj.

⁶⁶ Hans Lager: Abwehrkampf und Volksabstimmung in Kärnten 1918—1920, Klagenfurt 1930.

⁶⁷ V. Hasselblatt: Die Kulturaautonomie der Slowenen in Kärnten v „Nation und Staat“, 1927, zv. 1.

Mrtvo je vse.
Čudno tiha je noč.
V strugi zamrzla je reka,
zmrznila voda, čez skale lijoč.

Živ pa je divji klic,
ki ga v nebo zatulil je volk,
živ, da pretresel je z njim
ves veličastni ta molk.

Bodi pozdravljen, tovariš!
Čutim, zavpila je zver.
Tebe in mene skož noč
goni brezsrčen nemir.

Asasa

Prežihov Voranc

Nekaj časa smo bili previdnejši, toda kmalu smo na dogodek pozabili in zopet kradli pašo. Neke nedelje popoldne so pasli Anika, Foltuh in Nacuh; misleč, da na tak dan oskrbnik vendar ne bo stikal po revirjih, so spustili živino med nasade. Ker nas je pa oskrbnik zalezoval, seveda ni strojil niti nedelje. In tako jih je zalotil. Nenadoma sta Anika in Foltuh vsa zasopla pridirjala na dvorišče. Takoj smo vedeli, kaj se je zgodilo. Oče in mati sta prebledela in se spogledala. Nacuha in živine pa še ni bilo nikjer. Kmalu je pritekel domov tudi Nacuh; že od daleč je jokal in vpil:

„Ata boli, boli, mož me je tepel...!“

Bilo je kakor zadnjič: oskrbnik je tekel za otroci, starejša dva sta mu ušla, a mali Nacuh je imel prekratke noge, pa jih je zato dobil s pasjim bičem čez pleča, da je bil ves marogast. Še huje pa je bilo, da se je v Nacuha zaganjal tudi oskrbnikov pes, ki fanta sicer ni ugriznil, pač pa ga je smrtno preplašil. Ob pogledu na trepetajočega Nacuha je oče še huje prebledel. Takoj za Nacuhom pa je prilomastil na dvorišče sam oskrbnik.

„Kramoh, kdo ti je dovolil pasti po nasadih?“ Oskrbnik je bil videti naravnost togoten.

„Kdo vam je pa dovolil pretepati moje otroke?“ Očetov glas, ki je to izrekel, je bil še bolj togoten, še močnejši, kakor pa oskrbnikov. Prej bled, je bil zdaj nenadoma ves zaripel in sklonjen naprej, kakor da bi se pripravljaj na skok v oskrbnika.

Oskrbnik je vidoma osupnil. Gotovo ni pričakoval kaj takega. Kakor bi pozabil, da je krivica na naši strani, je oče vpil:

„Kdo vam je dovolil pretepati moje otroke?“